

Til landstinget i Norsk kulturskoleråd

SAK 5.1 POLITISK ORGANISERING – SANDALUTVALGET

Saksordfører: Helga Pedersen.

Hovedstyrets innstilling til vedtak i landstinget:

- Hovedstyret skal bestå av 5 medlemmer. 4 velges av landstinget etter innstilling fra nasjonal valgkomite, og 1 velges av Kulturskolerådets ansatte.
- Dagens regionale organisering opprettholdes. Dette samsvarer bl.a. med den modellen som er valgt for Statsforvalterembetene i Norge.
- Det som nå går under både fylkes- og regionavdelinger får en enhetlig benevnelse: **Regionavdelinger**. Norsk kulturskoleråd har følgende regionavdelinger:
 - Region Troms, Finnmark og Svalbard
 - Region Nordland
 - Region Trøndelag
 - Region Møre og Romsdal
 - Region Vestland
 - Region Rogaland
 - Region Agder
 - Region Vestfold og Telemark
 - Region Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus (endret fra Oslo og Viken)
 - Region Innlandet
- Styrebegrepet for regionene opprettholdes. Regionstyrene velges for fire år.
- Det legges til rette for utvikling av medlemsdialog gjennom kommunal representasjon og årlige medlemsmøter.
- Det utarbeides reviderte vedtekter med bakgrunn i endringene.

Saksutredning:

Norsk kulturskoleråds hovedstyre gjorde i møte 7. februar 2023 følgende vedtak i HS-sak 2023.05 Organisasjonsutvalg:

1. Det settes ned et utvalg som får i mandat å evaluere mål og organisasjonsstruktur for Norsk kulturskoleråd og foreslå eventuelle endringer til landstinget i 2024. Utvalget bes særskilt vurdere:
 - om dagens sammensetning av hovedstyret er hensiktsmessig
 - om dagens ansvarsfordeling mellom hovedstyret og fylkesstyrene er hensiktsmessig eller bør organiseres på en annen måte

Norsk kulturskoleråds landsting, Bodø 17. og 18. oktober 2024.

- gjøre opp status for Norsk kulturskoleråd som medlemsorganisasjon og eventuelt foreslå tiltak for å sikre og styrke kulturskolerådets relevans for medlemmene
2. For å sikre en bred og inkluderende prosess legges det opp til at utvalget legger fram et diskusjonsgrunnlag for fylkesårsmøtene 2023.
 3. Forslagene fra organisasjonsutvalget legges fram for landstinget 2024 etter innstilling fra hovedstyret.
 4. Valgte medlemmer: Nils R. Sandal (leder), Liv Kari Eskeland (leder nasjonal valgkomite), Ole Thomas Evensen (styreleder Viken), Veronika Vangen Evensen (styreleder Nordland), Julianne Hauge (styreleder Møre og Romsdal) og Stein Halvorsen (kommunedirektør Åmot/styremedlem Innlandet).

Sekretær: Morten Christiansen.

Organisasjonsutvalget har vært ledet av Nils R. Sandal. Utvalget er videre i saken omtalt som Sandal-utvalget.

Arbeidet i Sandal-utvalget

Sandal-utvalget har i perioden 25. mai 2023 til 22. januar 2024 hatt fire møter, to fysiske og to Teams-møter. I tillegg har utvalgsleder rapportert om arbeidet i to hovedstyremøter.

Grunnlaget for arbeidet i Sandal-utvalget finnes i saksutredningen til HS-sak 2023.05. I tillegg har anbefalingene og erfaringene fra tidligere utvalg – Skaar-utvalget, Røe-utvalget og Larsen-utvalget vært ytterligere grunnlag og et bakteppe for arbeidet.

I HS-sak 2023.05 drøftes bl.a. den demokratiske dimensjonen i Kulturskolerådet, hvor det problematiseres at det kun er leder og nestleder som er valgt av landstinget, og sånn sett kan holdes politisk ansvarlig for virksomheten, mens hovedstyrets øvrige medlemmer automatisk er lederne av de enkelte fylkesstyrene. En slik ordning er svært uvanlig. Ved denne ordningen risikerer en at sammensetningen av hovedstyret ikke blir tilstrekkelig komplementær. I tillegg er det påpekt at denne måten å organisere hovedstyret på har ført til manglede kontinuitet, bl.a. med utskifting av fylkesstyreledere i løpet av hovedstyrets fireårige valgperiode. Hovedstyret har med denne ordningen vært opplevd som noe stort. Det har også blitt løftet frem utfordringer i forhold til rollen som hovedstyremedlem versus rollen som fylkesstyreleder. Som representant i hovedstyret sitter man ikke med bundet mandat, men skal være en selvstendig representant. Når dette er sagt lå det en god intensjon bak dagens organisering. En ønsket å tydeliggjøre linjene og rollene i Norsk kulturskoleråds organer, fra medlemskommunene via fylkesstyrene og til hovedstyret som er organisasjonenes utøvende myndighet mellom landstingene. Når en allikevel ser at det både var og er krevende å leve opp til den gode intensjonen, handler dette kanskje spesielt om hovedstyrets rolle som den overordnede, strategiske og interessepolitiske pådriveren i organisasjonen.

Dagens ordning med fylkeslederrepresentasjon i hovedstyret ble raskt et tema i Sandal-utvalgets diskusjoner. Da var fokuset både det at hovedstyret var stort i antall, men også i

forhold til hvilke saker av overordnet art som ble tatt opp i styret. Dette gjorde det naturlig at Sandal-utvalget drøftet selve organiseringen med fylkes/region-avdelinger i Kulturskolerådet. Hensikten var å se på om en justering av antallet fylkes/region-avdelinger kunne gjøre hovedstyret mer funksjonelt med tanke på størrelse. Kulturskolerådet har nå 10 fylkes/region-avdelinger. Det vil si at en pr i dag har en hybrid organisering basert på fylkesreformen fra 2020. Da fikk landet 11 fylker inkludert Oslo. I Kulturskolerådet slo en sammen Oslo og Viken til én region-avdeling, bl.a. med tanke på at det er kommunene som er medlemmer i Kulturskolerådet og Oslo også er en kommune. Når fylkesreformen ble reversert i 2023/24, og landet fikk 15 fylker, fortsatte Kulturskolerådet med 10 fylkes/regionavdelinger. Dermed fikk man en organisasjon med 3 regioner – Oslo/Viken, Vestfold/Telemark og Troms/Finnmark samt 7 rene fylkesavdelinger.

For å følge opp kulepunkt 2 i HS-sak 2023.05 ble det sendt ut et eget høringsbrev til fylkes/regionavdelingene. I høringsbrevet var det formulert følgende spørsmål som tok utgangspunkt i anbefalinger som var aktuelle på dette tidspunktet i utvalgets arbeid, og som en ønsket å få innspill på:

1. Utvalget anbefaler at Norsk kulturskoleråd organiseres i fem regioner med egne regionstyrer.
Hva vil være viktig for at en slik organisering på best måte skal kunne ivareta helheten i Norsk kulturskoleråd, herunder også kommunene som medlemmer?
2. Ved en organisering i regioner må Norsk kulturskoleråds vedtekter endres.
Hvilke momenter vil det være av avgjørende betydning å få vedtektsfestet ved en ny organisering?
3. Det foreslås en 4-årig valgperiode også for medlemmene i regionstyrene.
Hva er fordelene og eventuelt ulempene ved å gå fra en 2-årig til en 4-årig valgperiode?

Det kom inn innspill fra alle fylkes/region-avdelinger. Det var relativt stor variasjon i innspillene, men det var et tydelig flertall i svarene som sa at Sandal-utvalgets anbefaling om 5 regioner ikke var et forslag som en ønsket å gå videre med. Dette ble viktig for den videre drøftingen i utvalget. Det var også delte synspunkter på 4-årige valgperioder for medlemmene i regionstyrene.

Uansett hva anbefalingene er, har det vært av avgjørende betydning at de endringene en foreslår vil måtte føre til justeringer i Norsk kulturskoleråds vedtekter.

Når en gjennom prosessen i Sandal-utvalget, og med bakgrunn i høringene, fant at det var nødvendig å skille mellom representasjon i hovedstyret og rollen som fylkes/regionstyreleder, ble diskusjonen om antall fylkes/region-avdelinger av mindre betydning. Det vil fremdeles være nødvendig med vurderinger omkring bærekraften i organisasjonens økonomi og handlingsrommet knyttet til at en drifter et så stort tillitsvalgtapparat som dagens fylkes/region-inndeling innebærer, men dette vil i utvalgets anbefalinger være løst fra hvordan hovedstyret velges og størrelsen på dette.

Sandal-utvalgets svar på mandatet

I det følgende gir Sandal-utvalget sine anbefalinger i forhold til mandatet en er gitt i HS-sak 2023.05.

Er dagens sammensetning av hovedstyret hensiktsmessig?

Sandal-utvalget konkluderer med at dagens sammensetning av hovedstyret ikke er ideell. Det er en svært uvanlig organisering, som en ikke har kjennskap til hos andre organisasjoner. Et krevende forhold ved dagens ordning har vært å sikre komplementariteten i hovedstyret. Den nasjonale valgkomiteen har tydelig påpekt dette. Det har vært en utfordring ift det strategiske perspektivet hovedstyret skal ha versus å behandle saker av lokal karakter. Størrelsen på hovedstyret har også vært en utfordring.

Anbefaling:

- Sandal-utvalget anbefaler at hovedstyret i Norsk kulturskoleråd i sin helhet velges av landstinget etter innstilling fra den nasjonale valgkomiteen.
- Utvalget anbefaler at hovedstyret skal bestå av 9 medlemmer. 8 velges av landstinget og 1 velges av Kulturskolerådets ansatte.

Er dagens ansvarsfordeling mellom hovedstyret og fylkesstyrene hensiktsmessig, eller bør det organiseres på en annen måte?

Norsk kulturskoleråd har en omfattende regional politisk organisering. Som nevnt tidligere ble antallet fylkes/region-avdelinger drøftet med utgangspunkt i behovet for å redusere antallet medlemmer i hovedstyret. Når Sandal-utvalget anbefaler å løse opp dagens relasjon mellom hovedstyre og fylkes/region-styre er ikke antallet regioner av så stor betydning. Det er imidlertid viktig å påpeke at en både må ha menneskelig og økonomisk bærekraft for å drifte denne delen av Kulturskolerådet på en god måte.

Utvalget har også drøftet hvordan en bør benevne fylkes/region-avdelingene. Det har vært påpekt at styre-begrepet formelt sett er knyttet til hovedstyret og organisasjonens organisasjonsnummer slik det er registrert i Brønnøysundregistrene.

Anbefaling:

- Sandal-utvalget anbefaler at en opprettholder den regionale organiseringen slik den er i dag. Dette samsvarer bl.a. med den modellen som er valgt for Statsforvalter-embetene i Norge.
- Utvalget anbefaler at en omtaler det som nå går under både fylkes- og regionavdelinger med en enhetlig benevnelse; regionavdelinger. Det vil si at Norsk kulturskoleråd vil ha følgende regionavdelinger:
 - Region Troms og Finnmark
 - Region Nordland
 - Region Trøndelag
 - Region Møre og Romsdal
 - Region Vestland
 - Region Rogaland
 - Region Agder
 - Region Vestfold og Telemark

Norsk kulturskoleråds landsting, Bodø 17. og 18. oktober 2024.

- Region Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus (endret fra Oslo og Viken)
- Region Innlandet
- Sandal-utvalget anbefaler at en vurderer å bytte ut styre-begrepet i regionene slik at man eksempelvis tar i bruk begrepet regionutvalg i stedet for regionstyre. Dette bl.a. med bakgrunn i innspill fra E&Y. Se vedlegg 2.
- Utvalget anbefaler at regionstyrene/regionutvalgene velges for to år.

Sandal-utvalget bes gjøre opp status for Norsk kulturskoleråd som medlemsorganisasjon og eventuelt foreslå tiltak for å sikre og styrke kulturskolerådets relevans for medlemmene.

Gjennom de ovennevnte anbefalingene mener Sandal-utvalget at en på en god måte bidrar til at Norsk kulturskoleråd fremdeles kan ha kraft og handlingsrom til å være en relevant og foretrukket organisasjonen for sine medlemmer. Det er viktig å påpeke at en for å være en fremoverlent organisasjon, må en ha utviklingskraft for å være relevant i dagens raske samfunnsutvikling.

Sandal-utvalget påpeker at det er viktig at den kommende justeringen av vedtektene tydeliggjør Norsk kulturskoleråd som en medlemsorganisasjon. Det vil derfor være av avgjørende betydning at relasjonene mellom de ulike politiske delene av Kulturskolerådet, så langt det lar seg gjøre, konkretiseres i vedtekts form. Eksempelvis vil dette kunne være å vedtektsfeste regionutvalgenes rolle som brobygger til medlemskommunene. Relasjonen og de ulike rollene mellom regionutvalgene og hovedstyret bør også klargjøres i vedtektene.

Helga Pedersen
Styreleder

Morten Christiansen
Direktør